

---

som-hi!

---

digital 22

Continguts

BAIXANT DELS NÚVOLS, per Jordi Mercader Carbó.

“Les boires costaneres”.

COL·LABORACIONS:

Conreu dels alls porros a Malgrat, Joan Farré.

Kilian Jornet: un cas especial, per Jacint Espel.

El salari màxim, per Anrise.

NOTA DE LA REDACCIÓ:

Lamentem el retard en l'edició d'aquest *som-hi! digital 22*. Demanem disculpes.

En la pàgina 3 del *som-hi! 421*, hi hauria d'haver l'índex d'aquesta edició del *som-hi! digital 22*, per un error ha sortit l'índex del número 21. Lamentem l'errada.

Les boires costaneres

Jordi Mercader Carbó
jmercader@gmail.com
@jmercadercarbo

A bona part de la costa catalana, els primers dies d'aquest mes de maig van tenir la boira com a protagonista. Un gran mantell de núvols baixos s'havia format a sobre del mar i arribava just a primera línia de costa, provocant grans contrastos de temperatura en pocs quilòmetres i canvis radicals en la visibilitat que es produïen de manera sobtada.

Més o menys cada any, per aquesta època, ens visiten les boires costaneres. Clarament podem dir que són típiques a la nostra zona durant els mesos de primavera, acompanyant les primeres calorades a l'interior del país.

Com es formen?

Quan una massa d'aire molt càlid, procedent del nord d'Àfrica, es desplaça sobre la Mediterrània, ràpidament pot guanyar humitat gràcies al mar.

De totes maneres, a mesura que avanci sobre la superfície marítima, la part inferior d'aquest mantell d'aire càlid també anirà refredant-se, ja que a aquesta època de l'any la temperatura de l'aigua del mar encara no s'ha escalfat prou: venim de l'hivern i a principis de mes a les Illes Medes, per exemple, es mesuraven uns 16°C.

Si el vent està encalmat o és fluix, arribarà un moment en què la temperatura d'aquesta capa més superficial de la massa d'aire (d'uns 100 o 200 metres de gruix) serà prou baixa perquè la humitat es condensi en forma de petites gotes. En canvi, si el vent bufés prou fort, l'aire humit es barrejaria amb aire sec de més amunt i no s'arribaria a formar el núvol.

Un cop formada sobre mar, lleugers vents del sud o de llevant transportaran la boira fins a primera línia de costa. Normalment no penetra més endins perquè les altes temperatures de l'interior escalfen aquest banc de boira i el dissipen (fet que provoca, a la vegada, una baixada de la temperatura per efecte de l'evaporació).

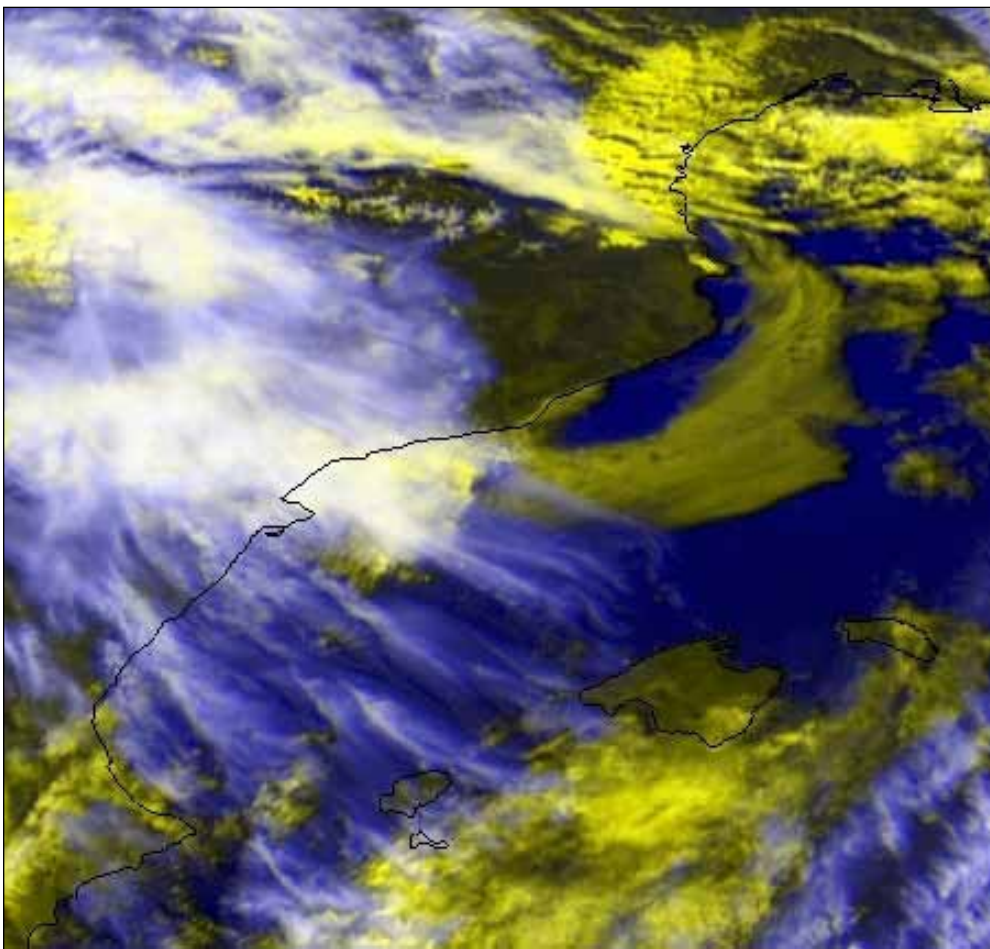
En el cas de boires marítimes parlarem de **boira d'advecció**, ja que el núvol és adveccat o transportat des d'un altre indret (en aquest cas, el mar). Això la diferencia clarament de les boires que trobem a l'interior del país durant l'època freda de l'any, en indrets com el pla de Lleida, la plana de Vic o l'interior de la Selva (a la zona de Maçanet, per exemple). En aquest cas parlariem de boires de radiació, ja que són provocades pel refredament del terreny durant la nit.

Com deia, les boires marítimes provoquen contrastos de temperatura molt grans. El núvol de boira normalment tindrà una temperatura propera a la de l'aigua del mar (uns 16°C) però s'haurà gestat en un context d'arribada d'una massa d'aire càlida, fent que a l'interior del país o en zones no afectades per la boira els termòmetres freguin (o superin) els 30°C. Un exemple: el passat de 4 de maig, a les 4 de la tarda, hi havia una diferència de 10°C entre Sant Pere Pescador (15°C) i Roses (25°C), poblacions separades per no més 10 km de distància!

La boira marítima és un fenomen difícil de pronosticar amb precisió. Molt sovint s'encerta, amb 2 o 3 dies d'antelació, la seva formació mar endins. Ara bé, indicar quins pobles seran afectats i durant quines hores del dia és realment difícil, ja que depèn, en gran mesura, de l'evolució d'uns vents molt febles que a la vegada depenen de la pròpia dinàmica del núvol: per exemple, hi haurà corrents d'aire entre els llocs afectats per la boira i els que no, deguts al contrast tèrmic.

Les boires marítimes acostumen a ser molt denses: sovint la visibilitat queda reduïda a menys de 100 metres. Això implica un greu perill per a la navegació aèria i, sobretot, marítima.

El dia 4 de maig, quan l'episodi de boira va ser més sever a la ciutat de Barcelona, es va ordenar el tancament del port entre les 6 del matí i les 12 del migdia. D'altra banda, a l'aeroport del Prat, la boira va provocar retards als vols del matí i fins i tot la cancel·lació de 4 vols i el desviament cap a Reus de 4 avions més. ●

La boira a la costa catalana el 4 de maig de 2015. Els núvols baixos apareixen de color groc. S'aprecia el banc de boira format davant la costa catalana al matí d'aquell dia (11:45 hores), tapant bona part de la ciutat de Barcelona. Imatge del canal visible del satèl·lit Meteosat, processada pel Servei Meteorològic de Catalunya i enviada per EUMETSAT.

Conreu dels alls porros a Malgrat

Joan Farré Rabal

El porro (*Allium ampeloprasum* o *Allium porrum*) és una espècie de planta cultivada que pertany al mateix gènere que l'all i la ceba.

És originària d'Euràsia i és una planta conreada des de temps molt antics.

En temps dels egipcis 100 plantes de porro equivalien a un pergamí. L'emperador romà Neró consta que era molt afeccionat a aquesta planta i tenia el malnom de porrifagus. El porro és un emblema dels gal·lesos (i els celtes en general) des de temps molt antics, tal com ja va deixar escrit Shakespeare a la seva obra Enric V.

És una planta herbàcia que en estat silvestre és perenne, és bianual d'aprofitament anual com hortalissa. S'assembla força a una ceba o un all però normalment és de majors dimensions, es sembla a la tardor i es cull a la primavera o estiu, és molt resistent al fred. Necessita molta pluja o regadiu per a desenvolupar-se bé. El color blanc de la base de les fulles s'aconsegueix tapant amb terra aquesta part de la planta un mes abans de la collita o enterrant be el plançó.

Els camps de Malgrat, primordialment és dedicats ara al conreu de verdures, entre elles el porro. Per la seva acceptació hi ha extenses plantacions de porros al pla.

El conreu del porro segueix els següents passos: Al començament de la tardor es **llauren els camps**,

s'hi **passa el rascle** i després la **fusta d'aplanar**, es **fan solcs** i s'hi col·loca un **plançó de porro**, es deixa un pam entre planta i planta s'hi tira un bon grapat de guano. Cal enterrar el màxim el plançó per evitar l'entrada de la llum a la part baixa del porro. Es tapen els solcs fent un altre solc paral·lel, per poder regar-los. També hi ha qui els planta sense solcs però enterrant molt el plançó i calçant-lo després amb terra.

Tenint en compte les particularitats del nostre pla de Pineda i Pla de grau que és molt sorrenc, cal el rec més o menys sovint. Aleshores el pla estava farcit de **pous amb sínies** de tot tipus, la més habitual era de **catúfols** moguts per animals, matxos o cavalls. Més endavant ja van venir les **bombes per pouar l'aigua** dels pous, elèctriques o de gasolina. Passa el temps, la mata creix fins arribar a una mida comercial acceptable. El porro és

1. Camp de porros.

2. Porros.

3. Porros Fesols tendres.

recol·lectat usant forques ja que va fondo, rentat i envasat en manats dins de caixes es porten al **Sindicat Agrícola**, per la seva venda.

Els porros es poden menjar crus en amanida quan la planta és tendra. És més habitual consumir-los cuits, ja siguin bullits o fregits, essent ideals per acompanyar carns i peixos. Normalment el porro és una de les hortalisses que s'afegeixen a l'escudella, al costat de pastanagues, patates, cols, apis i altres verdures.

En aquest reportatge m'han assessorat els pagesos malgratencs. •

Kilian Jornet: un cas especial

Jacint Espel

Kilian Jornet i Burgada va néixer a Sabadell (Vallès Occidental) el 27 d'octubre de 1987. Fill d'Eduard Jornet i Núria Burgada. El seu pare és guia de muntanya i guarda del refugi de Cap de Rec, a la Cerdanya, i la seva mare és professora d'esports de muntanya. En Kilian té una germana dos anys més petita, la Natàlia Jornet, i que també practica curses de muntanya.

Com podem comprovar tot va lligat a la vida, i per això en Kilian va néixer en una família adequada per desenvolupar el somni de la seva vida. Viure a la muntanya, viure de la muntanya i fer les seves proeses a la muntanya. Malgrat la seva curta edat, potser mai en la història de l'alpinisme ningú havia aconseguit el que ha fet ell fins ara.

S'expliquen fets insòlits en la seva biografia. Per exemple, als tres anys va coronar els primers tres mil, el cim de Mulleres. Als cinc anys va fer l'Aneto i amb sis el Breithorn. Als deu anys va finalitzar completament la travessa dels Pirineus, combinant l'alta muntanya que ofereix el GR 10 i el GR 11.

Als disset anys va optar per fer els seus estudis universitaris a l'Alta Cerdanya en lloc de fer-los a Catalunya. Ho va fer a la Facultat de Ciències i Tècniques d'Activitats Físiques i Esportives que la Universitat de Perpinyà té a Font-Romeu. Com a anècdota curiosa, el 7 de setembre de 2012 es publicà a Internet una fotografia seva al cim del Mont Blanc (4.800 m.), completament nu i envoltat de neu.

El 29 de maig del 2012 presentà un nou projecte anomenat: Summits of my life (Cims de la meua vida), i el seu objectiu en el futur és coronar els cims més alts del planeta en solitari. Tanmateix ja existeix filmografia d'aquest tema. Per exemple: Unbreakable: The Western States 100 (2011) i Una línia fina (estrena a televisió 03/01/ 2013).

Se li ha fet alguna revisió mèdica per comprovar l'estat del seu cos i s'ha constatat que la seva complexió física és especial i té característiques desconegudes en una persona normal. Si no, el seu cos no hagués pogut suportar les experiències realment intenses a què se l'ha sotmès.

Aquí la meua intenció no és enumerar i detallar els seus nombrosos triomfs i medalles d'or que ha obtingut en les principals competicions mundials que s'han fet, com a esquiador de muntanya, corredor de muntanya i sobretot alpinista, sinó esmentar un altre aspecte que per a mi és important.

Per a mi, aquest xicot és un cas especial d'home-naturalesa. Hem vist que grimpa les muntanyes com un isard, tant si estan nevades com no. La seva vida és estar integrat en la muntanya i per tant, ell i la muntanya són com una sola cosa. Es pot dir que ell ha descobert la seva unitat amb la naturalesa.

Tot això em fa pensar en la necessitat d'un canvi que ha de fer l'home actual, és a dir, deixar la metròpolis on s'ha ubicat i massificat i tornar als seus orígens, a la vida natural on pot trobar-se a si mateix i viure feliç, d'una manera senzilla i sense cabòries d'ambició i consumisme. Els sistemes es mesuren amb els resultats obtinguts. Sobre aquests resultats no cal fer comentaris perquè els estem constatant en la realitat de cada dia. La societat ha de fer un canvi de xip, tant en el sentit polític, com econòmic, i sobretot ètic o espiritual; per tant, l'individu pensem que algun dia es convencerà que és possible viure sense l'obsessió del diner i que amb un simple tiquet pot adquirir tot el que necessita per viure, repeteixo, d'una manera austera, coherent i digna d'un ésser humà civilitzat, cosa que encara no hem assolit. Tot això serà possible quan siguem capaços de viure cooperant i solidaritzant-nos els uns amb els altres per crear harmonia i capacitat de vertader creixement.

Suposo que algú dirà que sóc un somnia-truites, m'és igual, però el temps és el mateix forjador de la història i ell serà el vertader testimoni. •

El salari màxim

Anrise

Una societat no pot ser justa, si no reconeix les diferències abismals que hi ha amb els sous dels que cobren més, amb els que cobren menys.

Si dic això és perquè existeix una llei establerta del salari mínim i mai s'ha entrat de ple en fer la que reguli el salari màxim i aquí està el quid de la qüestió, si aquest mecanisme estigues regulat per llei, s'acabarien els abusos que es practiquen i les diferències establertes en el cobrament dels salaris, serien acceptades per tots, la ciutadania no entén que uns guanyin el que els surt dels nassos i els altres hagin de cobrar el salari mínim, per lo tant hem de deduir que aquesta no és, ni de bon tros, la igualtat que prediquen i que tant defensen, sinó que les diferències en molt casos són tan abismals, que ratllen la injustícia. No creieu que és necessari arribar a una regulació dels salaris? Penso que sí, però els dirigents polítics haurien d'aplicar per llei el salari màxim, i salvant excepcions, aquest es pogués superar; us podeu imaginar els milions d'euros que s'estalviarien les arques de l'Estat? Hem d'admetre que la recaptació dels impostos és necessària i un país per tenir totes les necessitats bàsiques cobertes, necessita estar ben finançat, i si s'apliqués aquesta mesura d'equilibri dels sous, ajudaria a que les diferències no foren tan abismals. És natural que cada persona amb el treball que desenvolupa, ha de tenir lo necessari per desenvolupar les seves necessitats i així poder mantenir el seu nivell de vida, i amb un increment de dos o tres vegades més el salari mínim, com diu Pablo Iglesias de "Podemos", seria suficient, no com passa ara que en molts de casos les diferències, són de 5 a 10 vegades més, i en alguns privilegiats de 10 a 20, per això dedueixo que aquesta falta de regulació del salari màxim, no ajuda al desenvolupament del país, i les diferències entre pobres i rics, cada dia que passa s'accentua més, per això és necessari desenvolupar els mecanismes de control, on cada individu guany el sou en relació a la feina que fa, i tenir equitat en el salari, és la clau pel bon funcionament d'una nació. Està

clar que ha d'haver-hi rics, sempre n'hi ha hagut i sempre n'hi haurà; uns perquè ho han heretat i els altres perquè els negocis els han anat bé, però fer-se rics amb els salaris desorbitats que s'apliquen per ser privilegiats, de tenir el poder, "És tela d'un altre tela" i això és lo criticable, està vist que els que tenen poder per fer-ho, és posen els sous fora de lo normal, per lo tan s'hauria de controlar aquesta disbauxa i aplicant per llei el salari màxim, seria lo més adient i ni hauria prou.

La política com a tal s'ha d'entendre que és una professió de servei als demés, i els que l'apliquen que són els polítics, si ho fossin de veritat, estarien al servei de la societat i del país i en el temps que vivim no es així, primer són ells, després ells i sempre ells, si no fixeu-vos bé que amb els desequilibris que la crisi ens ha portat, la classe política no s'han sacrificat ni tan sols un xic, al contrari, es blinden pels quatre costats per continuar essent ells, perquè entengueu lo que vull dir-vos, us posaré un exemple real del país en concordança, a un eixam d'abelles, aquets animals tenen una estructura perfecta, que la comanda una reina mare, quan arriba l'hivern i el temps no els permet sortir a recol·lectar la mel, base de la seva alimentació viuen de la despensa acumulada l'estiu, però si la situació s'allarga per les inclemències del temps, i posa en perill la supervivència del conjunt de l'eixam, la reina mare que és la màxima autoritat de l'arna, o rusc, pren la decisió de fer eliminar a una part important dels abellots, que són els que viuen de la bicoca, deixant sol els necessaris, per poder sobreviure l'eixam, aquet sacrifici que obliga a la reina a prendre aquesta decisió, se'n diu "Prioritzar", i hauria de prevaler en la crisi existent, a fer-se real en política, això no vol dir que s'hagi d'eliminar a ningú, però sí que s'hauria de fer una neteja dels privilegiats, que viuen a costelles de l'erari públic, i eliminant una part dels assessors, el senat amb tots els senadors, que no pinten res, la meitat dels diputats i als que quedin rebaixar-los el sou i tots els privilegis, n'hi hauria prou, el govern s'estalviaria despeses, donarien exemple i el país ho agrairia. La saviesa popular diu: "A grans mals, grans remeis" i en aquet cas exposat tindria similitud amb l'eixam d'abelles, per això el president de la nació hauria d'aprendre de la saviesa de la reina mare d'un rusc, que per poder sobreviure l'eixam, és capaç de sacrificar a una part important dels abellots.

Mireu, quan es presenta una crisi, les prioritats s'han d'exercir, i s'han de sacrificar part dels privilegis, per anivellar les despeses i no com ha passat ara, que els governants han prioritzat retallar l'ensenyament, la cultura, la sanitat i tots els ens socials i això en un país civilitzat que pretén ser democràtic, és una indecència, Optar per lo més fàcil en temps difícils com s'ha fet, dóna el nivell que té la classe política. Fa mol temps que vaig escriure, que una part important dels que estan en política, si havien optat per aquesta professió, es devia a que havien fracassat en la que havien estudiat i deu de ser cert, no li trobo altra explicació, perquè aquest patriotisme que practiquen en vers a ells, demostra de lo que són capaços de fer, cada dia que passa es descobreixen més casos de corrupció, i encara algú diu que no tots són corruptes, voldria creure que és veritat, però amb els anys que fa que s'aplica la corruptela, en tots els àmbits del país, els que es creuen que són honrats, han mirat a una altra banda, han tancat els ulls, i han callat, i ho han fet sol per mantenir el cul a la cadira, i enfront d'aquest fet de covardia, es varen convertir en còmplices, i la saviesa popular diu, "Que culpable es el que roba i també el que assabentat del robatori, manté el silenci i no ho denuncia" per això s'hauria d'aprendre de la reina mare d'un eixam d'abelles, que en front de les dificultats, és capaç de prioritzar. ●